Nro 56.

FREDERYK AUGUST

z Bożéy Łaski Król Saski Xiąże Warszawski etc.

Wszem w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy wiadomo czyniemy, że Sąd Nasz Kassacyiny Xięstwa Warszawskiego wydał następuiący wyrok:

Działo się w Warszawie w Pałacu Rządowym na posiedzeniu zgromadzonego Sądu dnia siodmego Czerwca tysiąc ośmset iedenastego Roku.

SĄD KASSACYINY

Xięstwa Warszawskiego.

Między Agnieszką z Bogatków pierwszego ślubu niegdy Stanisława Kostki Lasockiego, teraz zaś w powtórnym ślubie Woyciecha Mączyńskiego Prezesa Rady Departamentowéy Kaliskiéy Orderów polskich Kawalera Małżonką, w mieście Prażce w Departamencie Kaliskim zamieszkałą, w prawnéy assystencyi Męża, zanoszącą prośbę o dozwolenie Akcyi *nullitatis* przeciw wyrokowi rządu zeszłego w Rewizoryum Berlińskim zapadłemu, i w dniu trzydziestym pierwszym Stycznia tysiąc ośmsetnego roku ogłoszonemu, przez Mecenasa Adama Mędrzeckiego z iednéy; — a Michałem i Józefem Lasockiemi w prawnéy assystencyi swych opiekunów Andrzeja Mikorskiego i Rafała Bratoszewskiego, tudzież Antoniną Jana Napomocena Łuszczewskiego Małżonką i Franciszką zamężną Kucharską, niegdy Adama Lasockiego Kasztelana Sochaczewskiego synami i córkam

pozwanemi, przez Mecenasa Woyciecha Wasiutyńskiego z drugiéy strony; —

Maiąc sobie z wywodów stron obudwóch przedstawiony następuiący stan sprawy:

Przywiléy Stanisława Augusta Króla w dniu dwodziestym ośmym Lutego tysiąc siedmset sześćdziesiąt siodmego roku wydany, do dzierżawy dożywotniéy Starostwa Mokrskiego i Woytostwa Krzyworzcki iuż w ówczas Adamowi Lasockiemu służącéy, przydał *jus communicativum* dla Żony iego Appolonii z Niemojewskich.

Poźniéy w roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątym Konsens tegoż Króla na ustąpienie wymienionego Starostwa i Woytostwa, z dokupioném Woytostwém Sochaczewskim, małoletniemu w ówczas Synowi Adama, *Stanisławowi Kostce Lasockiemu*, potwierdzony został Konstytucyą Seymową tegoż samego roku, z tém *ubezpieczeniém* dla Oyca. —

„aby iednak za uczynieniem cessyi, przez śmierć synowską z „possessyi pomienionéy oddalonym niezostał (Adam Lasocki;) „dla względów na zasługi iego kilka funkcyami okazane, tak „tegoż Urodz. Adama Lasockiego oyca, iako też wyż wzmian-„kowanego Syna, tudzież małżonkę iego *post cessum vel de-„cessum*, *ad fata eorum* przy possessyi wspomnionych Królewczyzn ubezpieczamy i one waruiemy.”

W dniu ośmnastym Marca tegoż roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątego Adam i Appolonia z Niemojewskich Łassoccy cessyą powyższych dóbr na rzecz Syna swego Stanisława przed Aktami Grodzkiemi Warszawskiemi zeznali, przy nastąpionem ze strony tegoż Syna zaręczeniu: iż dobra te w posiadaniu oyca do życia iego zostawi, po iego zaś śmierci Matce od Summy Stu czterdziestu tysięcy Złotych

ze Starostwa Mokrskiego i Woytostwa Sochaczewskiego corocznie prowizyą po półczwarta od sta opłacać będzie, iako od Summy na kupno rzeczonych Królewczyzn wyłożonéy.

W tymże roku Stanisław Lasocki syn podał do Kommissyi Skarbowéy prośbę o uwolnienie siebie od opłaty kwadrupli iako z odnowionego dożywocia należącéy się z powodu iż dopiero *po zeyściu Oyca* doyść ma do posiadania Królewczyzn, i Kommissya rezolucyą dnia dwódziestego dziewiątego Maja wydaną przyięła to iego usprawiedliwienie.

W tysiącznym siedmsetnym siedmdziesiątym dziewiątym roku dnia czwartego Czerwca Adam Lasocki wypuszczaiąc też dobra, w sześcioletnią dzierzawę Tomaszowi Topolskiemu, zawierał ten kontrakt swoim i syna swego imieniem, dodaiąc wyraźnie: *„iż Starostwo „rzeczone swoiéy possessyi i prawu i Syna swego i Małżonki ie„go prawu podlega.”*

Stanisław Lasocki Syn i w czasie prawa i w czasie cessyi nieletni i bezżenny, w dniu dopiero czwartym Czerwca tysiąc siedmset ośmdziesiąt szóstego wszedł w związek małżeński z teraźnieyszą powodką Agnieszką z Bogatków. — Po iego zaś śmierci we dwa lata późniéy to iest w roku tysiąc siedmset ośmdziesiąt osmym nastąpionéy wszczął się spór między pozostałą Wdową i Oycem Adamem Lasockim o *pierwszeństwo dożywotniéy possessyi*, Wdowa teraźnieysza powodka weszła rzeczywiście w posiadanie Królewczyzn w dniu dwodziestym drugim Lipca tysiąc siedmset ośmdziesiąt osmego, i w dniu dwodziestym pierwszym Sierpnia tegoż roku, oświadczenie o zasiedzianéy possessyi do Akt Grodzkich Wieluńskich zaniosła. — Kommissya Skarbowa na dniu szóstym Sierpnia tysiąc siedmset ośmdziesiąt osmego zachowała Oycą przy pierwszeństwie dożywocia. Przeciwnie Departament Sprawiedliwości w Radzie nieustaiącéy opinią swoią dnia pierwszego Października tegoż roku wytłumaczył Kon-

stytucyą nadaną na stronę *Synowéy* a taż Rada nieustaiąca Seymem Grodzieńskim powrócona na przełożenie Adama Lasockiego *Oyca* odpowiedziała na dniu dwodziestym piątym Marca tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt czwartego „ iż powyższa opinia Departamentu Sprawiedliwości w Rezolucyą stanowiącą *in pleno* Rady dla przełożeń Adama Lasockiego zamienioną niezostała,"

W takim stanie sporu, za rządu pruskiego Adam Lasocki rozpoczął process który Wyrokiem pierwszego Senatu Regencyi Kaliskiéy w dniu szóstym Maja tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt siodmego na stronę teraźnieyszéy Powodki, wyrokiem zaś Appellacyinym pierwszego Marca tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt dziewiątego, oraz wyrokiem Rewizoryinym Berlińskim trzydziestego pierwszego Stycznia tysiąc ośmsetnego roku ostatecznie na stronę Adama Lasockiego, to iest z przysądzeniem Oycu *pierwszeństwa dożywocia* tyle razy wspomnionych Królewczyzn roztrzygniętym został. —

Przeciw temu Wyrokowi zanosząc prośbę o dozwolenie akcyi *nullitatis* Agnieszka z Bogatków niegdyś Stanisława Lasockiego, teraz Woyciecha Mączyńskiego małżonka, dowieść usiłuie iż zapadł przeciw *wyraźnemu prawu* w powyższéy Konstytucyi tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątego roku obiętemu, mocą którego teraźnieysza Powodka wstępować miała bezposzrednio w dożywocie Królewczyzn: po zeyściu męża swego Stanisława Lasockiego; — niemniéy *przeciw wyraźnemu brzmieniu dokumentów* iakiemi są:

a, wyszczególniona w powyższym wywodzie cessya na osobę Stanisława Lasockiego zeznana, któréy bynaymniéy osłabiać niemoże *rewers przeciwny* przez *małoletniego* *w ówczas Syna wydany*;

b. Kontrakt dzierżawny z Tomaszem Topolskim z którego chce strona okazać: iż Adam Lasocki zawierał go iedynie w zastę-

pstwie małoletniego Syną Stanisława, i zeznał w nim wyraźnie: „że pomienione dobra *prawu tegoż Syna i iego małżonki* podlegaią."

c. wreszcie opinia Departamentu Sprawiedliwości w Radzie nieustaiącey, dla tego iedynie w Rezolucyą Rady *in pleno* niezamieniona, że taż Rada w krótce rozwiązaną została. —

Tym prawom i dokumentom, zdaniem strony, przeciwny wyrok rewizoryiny Berliński nietylko odsądzaiący teraźnieyszą powodkę od spornego dożywocia, ale nadto skazuiący ią na powrócenie z czasu posiadania wybranych użytków, uchybił procz tego według wniosku rekursuiącey §§om 46. i 47. *wstępu do prawa* powszechnego pruskiego, które zalecaią; „aby Sędzia

1mo. „nie nadawał innego znaczenia prawom nad to, iakie z wyrązów i związku ich w stosunku do spornego przedmiotu, lub z naybliższey niewątpliwey zasady prawa, iasno się wykazuie;

2do. „aby ieżeli właściwe znaczenie prawa znaydzie wątpliwém udawał się z zapytaniem do Kommissyi prawodawczey; —

Z tych zatém powodów, domaga się strona dozwolenia sobie przeciw rzeczonemu wyrokowi *Akcyi nullitatis* z przyczyny *obrazy prawa*, a to na zasadzie Art. 17. Organizacyi Sądu Kassacyinego, porownanego z Art. 10. pod liczbą 1. teyże Organizacyi.

Przeciwnie strona pozwana odwołuiąc się do teyże samey Ustawy Seymowey tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątego, którey słowa „aby „Adam Lasocki przez śmierć Syna *niebył oddalonym z possessyi"* wyraźnie mówią *za pierwszeństwem dożywocia Oycowskiego.*

odwołuiąc

odwołuiąc się równie do danego przez Syna przy zeznaniu Cessyi rewersu którym Oyca w possessyi dożywotniéy zostawia, a który niedoletnością Syna osłabionym bydź nie może z powodu, że Oyciec iako dobroczyńca mógł sobie stipulować warunki wyznaczonego dobrodzieystwa;
odwołuiąc się niemniéy do wymienionego wyżéy kontraktu dzierżawnego, który w słowach.

„maiąc (Adam Lasocki) rzeczone Starostwo Mokrskie *possessyi swoiéy i prawu*, i Syna swego i małżonki iego prawa podległe. . ."

zdaniem strony dostatecznie oznacza koléy dożywotników poczynaiącą się od possessyi Oyca;

Przywodząc wreszcie dwie rezolucye Kommissyi Skarbowéy pierwszą w dniu dwodziestym dziewiątym Maia tysiąc siedmset siedmdziesiąt piątego względem uwolnienia od opłaty kwadrupli, drugą w dniu szóstym Sierpnia tysiąc siedmset ośmdziesiąt osmego, toż pierwszeństwo possessyi Oyca przyznaiące wyrok rewizoryiny Berliński zgodnym bydź z prawém utrzymuie;

a mimo tego przytaczaiąc §. 2. pod liczbą 2. tyt: XVI, Ordynacyi Sądowéy pruskiéy w porownaniu z Art. 17. Organizacyi Sądu Kassacyinego, według których prośba o dozwolenie Akcyi *nullitatis* przeciw wyrokom rewizoryinym rządu zeszłego z powodu obrazy prawa mieysca mieć nie może;

domaga się na mocy tychże praw odrzucenia wymienionéy prośby, przez stronę powodową zaniesionéy;

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora, dozwolenia Akcyi *nullitatis* zaprzeczaiącego:

SĄD KASSACYINY

zapatrzywszy się

na Art. 17. Organizacyi Sądu swego w tych tylko przypadkach

akcyą *nullitatis* przeciw wyrokom rządu zeszłego dozwalaiący, gdzie taż podług praw tegoż rządu dopuszczoną bydź może:

zważywszy

§. 2. pod liczbą 2. tyt. XVI. Ordynacyi Sądowéy pruskiéy, według którego *Actio nullitatis z powodu obrazy wyraźnego prawa* przeciw wyrokom pierwszéy tylko lub drugiéy Instancyi, nie zaś przeciw wyrokom rewizoryinym mieć może mieysce;

Wzaiemne spory stron rozsądzaiąc:

Prośbę Agnieszki z Bogatków niegdy Stanisława Kostki Lasockiego, teraz Woyciecha Mączyńskiego małżonki na początku wymienioną a w dniu iedenastym Lipca roku zeszłego tysiąc ośmset dziesiątego podaną odrzuca, Summę dwadzieścia pięć Złotych w papierze stemplowanym złożoną od wpisu utwierdza, równąż Summę od ninieyszego wyroku równie w stemplowanym papierze opłaconą mieć chce, i też stronę stósownie do Art. 58. Organizacyi Sądu Kassacyinego na powrócenie kosztów stronie powołanéy, oraz na opłacenie grzywien na fundusz ubogich w summie sto pięćdziesiąt Złotych skazuie — mocą ninieyszego Wyroku. —

(podpisano) J. ŁUSZCZEWSKI Zast. Prezesa.

(L. S.)

Osiński Pisarz Sądowy.

Wydrukować
Radca Stanu, Zastępca
Ministra Sprawiedliwości
Ig: Sobolewski.

Zgodno z Oryginałem

(L. S.) *Antoni Joneman*
Sekretarz Jeneralny